

OPERANORGE

Høringsuttalelse på Kulturutredningen 2014, NOU 2013:4

Et grundig arbeid ligger bak denne utredningen, og OperaNorge opplever at Enger-utvalget har observert og foreslått tiltak det er lett for aktører i kulturlivet å kjenne seg igjen i.

OperaNorge vil innledningsvis få introdusere oss gjennom vårt formål: *OperaNorge er de norske operaprodusentenes nettverk, organisert som forening. I dag består OperaNorge av 22 medlemmer spredt over hele landet. Den Norske Opera & ballett, regionoperaene, distriktsoperaene og en rekke andre operaaktører er medlemmer i foreningen. Foreningens formål er å ivareta medlemmenes felles interesser og behov samt fremme de synspunkter som til enhver tid er representative for medlemmene. Videre skal ON fremholde musikkteatrets kunstneriske verdier og pedagogiske muligheter, arbeide for økt aksept for operakunstens rolle i kulturlivet samt bygge kompetanse blant medlemmene.*

Ut ifra dette ønsker foreningens styre å kommentere de punktene i Kulturutredningen som spesielt berører våre medlemmers behov og operakunstens vilkår.

I og med at foreningens medlemmer har forskjellige modeller for drift og finansiering (støtte fra staten fylket, kommunen, Kulturrådet, kommersielle inntekter og divergerende grad av samhandling mellom profesjonelle, amatører og frivillige), har vi overordnede ideer som kan formes i en felles stemme.

En utbredt modell blant våre medlemmer er å involvere lokale krefter i stor grad i kombinasjon med profesjonelle. Gjestesolister og dirigenter hentes ofte utenfra, og på det lokale plan medvirker gjerne kor og orkester, teknikere og kostymemakere. Medlemsinstitusjonene rasjonaliserer også kostnader gjennom gjestespill, leie av produksjoner eller co-produksjoner. De profesjonelle fungerer som forbilder og inspiratorer for de lokalt medvirkende, og bidrar samtidig til å heve kvaliteten og fungere som et trekkplaster overfor publikum.

Enger-utvalget hevder at kunst- og kulturlivet i Norge har blitt mer profesjonelt og mangfoldig. Det er et mål man til enhver tid bør ha for øyet, da det er et mål man aldri kan si man har nådd. For å bidra til kvalitetshevingen har OperaNorge bl.a. startet med et pilotprosjekt for operakor, der profesjonelle instruktører underviser amatørkor, enten i form av workshops eller i forbindelse med innstudering av en konkret operaoppsetning. Vårt nylig avsluttede tre-trinns pilotprosjekt har hatt temaer som

- 1) Hospitering av lokale kordirigenter hos kormester ved Den Norske Opera & Ballett
- 2) Vokalseminar med profesjonelle sangere som instruktører
- 3) Teaterlek og improvisasjon med skuespillere som instruktører (da dramatisering er et spesielt element for et operakor i forhold til konsertkor).

Ett av de viktigste områdene som kulturutredningen 2014 peker som nødvendig satsningsområde framover, er styrking av det lokale kulturlivet. De virksomheter som opererer som en del av den kulturelle grunnmuren trenger et løft og det er på det lokale planet rundt om i hele Norge at landets kulturelle grunnmur bygges. OperaNorges medlemmers vektlegging på omfattende samarbeid mellom profesjonelle og amatører er et gode eksempel på virksomheter som er sentrale i den lokale grunnmuren, likeså våre korprosjekter. Vårt neste kompetansehevende prosjekt er et utplasseringsstipend for teknikere/scenearbeidere på scener ved utenlandske operahus, støttet av Leonardo-prosjektet via Senter for internasjonalisering av utdanning (SIU).

En viktig forutsetning og en grunnstein for å oppnå kvalitet, nasjonalt og lokalt, ligger i å sikre hele landet et faglig godt, variert og rimelig kulturskoletilbud. Kulturskolen gir barn såvel tilhørighet i gode miljøer samt store kunstoplevelser. Det er også gjennom et rimelig tilbud i kulturskolene at vi best kan innlemme barn og unge fra andre kulturer til å ta del i våre kulturelle aktiviteter på en naturlig måte. I tillegg har kulturskolen vært en viktig forutsetning for at Norge har fostret en rekke sangere og musikere på høyt nivå.

Et annet mål i Kulturløftet I og II som ikke kan sies å være nådd, er at kunstneres levekår skal bedres. Norge har utdannet mange dyktige sangere og musikere, men når de er ferdigutdannet, opplever de at det ikke finnes nok lønnede arbeidsplasser. OperaNorge mener at (kor-)sangere og musikere må ses på som tilnærmedesvis like grupper med samme behov. Vi ser behovet for å øke mulighetene for engasjement for disse faggruppene rundt i regionene / distriktene.

En profesjonalisering av operakorene er viktig for mange av OperaNorge sine medlemmer, men OperaNorge ser ikke at dette er berørt i Kulturutredningen 2014. OperaNorge mener at operakorene knyttet til regionoperaene bør styrkes og at økte bevilgninger til regionoperaene og distriktsoperaen vil sikre et økt engasjement av profesjonelle operakorister til de ulike operaproduksjonene.

De operaproduserende miljøene har glede av å kunne engasjere gode norske sangere. Målet må være å kunne tilby dem en lønn som står til oppdragets krav til kvalitet og arbeidsmengde. Disse faggruppene vil også bidra til å styrke den kulturelle grunnmuren lokalt / regionalt.

Avslutningsvis vil OperaNorge støtte Enger-utvalgets tilrådinger spesielt på de følgende områder:

- Hele befolkningen må gis mulighet til å delta i kulturlivet
- Lokale aktører må sikres et solid løft
- Amatører og frivillige må gis mulighet til økt fagkunnskap
- Innhold og kvalitet må få økt fokus
- Kulturskolen må styrkes
- Profesjonelle kunstnere må gis bedre levekår.